מה א מיי׳ פ״ז מהל׳ עדות הלכה ו סמג

עשין קט טוש"ע ח"מ

סימן מו סעיף כד: מבי ב מיי׳ פ״ו שם הל׳

שם סעיף ו: ג מיי׳ פ״ב מהלכות קידוש החדש הלכה ט:

בא ד מיי׳ פ״ה מהלכות

עשין קט טוש"ע ח"מ סי

ז סעיף ה: נב ה מיי' פ"ו שם הל' א

עשיו פב טוש"ע שם סימו

:טוש"ע שם סעיף כו

תוספות רי"ד

ראיקלע רבנאי אחוה דר

דא'קיע ובנו חייא בר אבין לקמן למיזבן שומשמי ואמר

בו אבין כ נן שומשמי ו אמר שמואל

הכי אמר שמות. ודיין אין מצטרפים וכך ר'־ אר"ה א"ר ג'

שישבו לקיים את השטר

פי׳ בלא העדאת עדים

שהדיינים עצמם מכירין

אותה ב׳ מהן מכירין חתימת ידי העדים וא׳

אינו מכיר עד שלא חתמו פי׳ בהנפק מעידים בפניו וחותם פי׳ לפני השלישי

משחתמו אין מעידין בפניו

שלא חתמו הן בההיא

. אשרתא מעידים בפני

כך נפק שטרא דנן קדמנא ונתבררנו שהוא

וקיימנוהו כדחזי אבל אחר שחתמו איז מעידיז

בתוחן שנראה שמה שמעידים כך כדי לקיים חתימתן שלא תבטל: ש"מ תלת

וווימון שלא וובטל: ש"מ תלת ש"מ עד נעשה דיין פי' אחר

עוד ונעשה דיין וש"מ דדיינים המכירים חתימת

שאין מכירין חתימות

שאין כוכירין וווגיכוות העדים צריכים להעיד בפני כאו"א פי׳ שאם

העידו בפני הב' אין הג'

. הצריכו להעיד בפני הג׳

ולא יועיל הנה שיעידו

כדאמרינן בשנים מכירין

:מעצמן אינו עד מפ"ע

איחרי׳ רר מפרא לר״א ועד מי נעשה דיין והתנן ראוהו ג' והם ב"ד פי'

מסנהדריז שמקדשים את

מסכווורין שמקושים אונ החדש יעמדו ב' ויושיבו מחבריהם אצל היחיד

ויעידו בפניהם ויאמרו

מקודש מקודש שאין היחיד נאמן ע"י עצמו

יהתם פרכינז ולא תהא

. בלילה לפיכד אם לא

מקודש אין היחיד ראוי

. לקדש את החדש דקידוש

ומתוקמ'

לה כשראוהו

מקודש

משום

. דהוי להו עד

בפניהם וש"מ

דיינים

החתומים

יייים כית"י שזה כת"י

מו סעיף ד בהג"ה: **גג ו** מיי' פ"ו שם הל

ופ"ז הלכה ו סמג

פ"ו שם הל' ז

יידות הלכה ט סמג

ב סמג שם טוש"ע

איקלע רבנאי אחוה דר' חייא בר אבא למזבז

שומשמי ואמר הכי אמר שמואל עד ודיין

מצמרפין אמר אמימר כמה מעליא הא

שמעתא אמר ליה רב אשי לאמימר משום

דקלםה אבוה דאמך את נמי מקלםת לה

כבר פרכה רבא: אמר רב ספרא אמר רבי

אבא אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא

אמר רב הונא ואמרי ליה אמר רב הונא אמר

רב משלשה שישבו לקיים את השמר שנים

מכירין חתימות ידי עדים ואחד אינו מכיר

עד שלא חתמו מעידין בפניו וחותם משחתמו

אין מעידין בפניו וחותם ומי כתבינן והאמר רב

פפי משמיה דרכא האי אשרתא דדייני

דניכתב מקמיה דניחוו סהדי אחתימת ידייהו

פסולה דמתחזי כשקרא הכא נמי מתחזי

כשקרא אלא אימא עד שלא כתבו מעידין

בפניו וחותם משכתבו אין מעידין בפניו

וחותם ש"מ תלת ש"מ יעד נעשה דייז וש"מ

בדיינין המכירין חתימות ידי עדים אינן צריכין

להעיד בפניהם וש"מ דיינין שאין מכירין

חתימות ידי עדים צריכין להעיד בפני כל אחד

ואחד מתקיף לה רב אשי בשלמא עד נעשה

דיין שמעינן מינה אלא דיינין המכירין חתימות

ידי עדים אין צריכין להעיד בפניהם דלמא

לעולם אימא לך צריכין ושאני הכא דקא

מקיימא הגדה בחד ודיינין שאין מכירין חתימות ידי עדים צריכין להעיד בפני כל אחד

ואחד דלמא לעולם אימא לך אין צריכין

ושאני הכא דלא קא מקיימא הגדה כלל יתיב

ר' אבא וקאמר לה להא שמעתא דעד נעשה

דיין איתיביה רב ספרא לרבי אבא גיראוהו

שלשה והן בית דין יעמדו שנים ויושיבו

מחבריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו

מקודש החדש מקודש שאין היחיד נאמן על

ידי עצמו ואי סלקא דעתך דעד נעשה דיין

למה לי כולי האי ליתבו בדוכתייהו וליקדשי

אמר ליה אף לדידי קשיא לי ושאילתיה לרב

יצחק בר שמואל בר מרתא ורב יצחק לרב

הונא ורב הונא לחייא בר רב וחייא בר רב

איקלע רבנאי למיובן שומשמי גרסי׳ ולא גרסי׳ דאיקלע ולא גרסינן

לגבן. ולאו רמי אמרה דא"א לומר כן שאמר רמי עדות זו על אמימר

ורב אשי שהרי רב אשי כמה דורות היה אחריו דאמרינן בקדושין (דף

עב:) יום שמת רב יהודה נולד רבא יום שמת רבא נולד רב אשי: אבוה

דחמך. רמי בר חמה: שלשה שישבו.

בב"ד: לקיים השטר. ובלא העדאת

עדים שיעידו על כתב ידן לפי שהדיינין

עלמן מכירין אותה השנים מכירין

אותה ואחד אינו מכיר: עד שלא

חסמו. השנים על ההנפק: מעידין.

לפני השלישי שוהו כתב ידן של

חתומים: וחותם. עמהם על מה

שכותבין אשרנוהי וקיימנוהי לשטרא

דנן במותב תלתא דאשתמודענא

דחתימת ידה דסהדי היה: משחתמו

אין מעידין. דחתימה קמייתא בשקרא

הוה דלאו מלתא הוו דידעי: ומי

כתבינו. לאשרתא דידיה בתמיה

וכי קודם שנתקיים לפני שלשתן יכתבו

במותב תלתא הוינא ואשתמודענא

כו': אשרתא. לשון חוזק שמחזקים

[את השטר] וכותבין אשרנוהי:

דנכתבא מקמי דניחוו סהדי כו'. עד

שלא העידו העדים על כתב ידם

כתבו הדייניו במותב תלתה הוינה

ונפיק שטרא דנן קדמנא ואסהידו

פלוני ופלוני אחתימת ידייהו ואשרנוהי

והיימנוהי: עד נעשה דייו. שהרי השנים

העידו על החתימות: לריכין להעיד

בפני כל אחד ואחד. שאם העידו בפני

השנים אין הג' יכול לחתום דהא הכא

הולרכו השנים להעיד בפני הג': דלמא

לעולם לריכין. להעיד שחין עדות חלח

ע"י הגדת עדות: ושאני הכא דקא

מקיימה הגדה. בפני היחיד שחינו

מכיר: דלא מקיימא הגדה כלל. אי

לא הוו מסהדי באפיה: ראוהו ג'.

בעדות החדש קאי: והן בית דין.

מסנהדרין המקדשין את החדש: יעמדו

השנים. להיות עדים. והתם פרכינן לא

תהא שמיעה גדולה מראיה ומוקמינן

לה כשראוהו בלילה לפיכך אם לא

יעידו לבקר על מה יאמרו מקודש:

שחין היחיד נחמן. לקדש החדש ביחידי:

ליתבו בדוכתייהו. אחר שהעידו בפניו:

וקרא ערער על הא'. שהוא פסול: עד

שלה התמו. השני דיינים על החשרתה:

מעידין. על זה שהוא כשר:

משחתמו. הוו להו נוגעין בעדות

ל) גיטין כו: לקמן פה.
[ועי' בטוש"ע ח"מ סימן
מו סעיף כד ובש"ך
ובסמ"ע שס], ב) סנהדרין

. ל: ב"ב קיד., ג) ר"ה כה:,

ד) ולחמו כח. ע"ם בתום"ו.

הרשאה], ז) [וההיא דהכותב לא חשיב מעשה

ב"ד דבעדים סגי שיעידו

נוע"ע בתוס' ב"מ קיג. [וע"ע בתוס' ב"מ קיג. ה מחזיר], ו) [פי'

ווססיא

האבר רב פפי האי אשרתא. תימה דפריך מדרב פפי ונפרק הכותב (לקמן דף פה. ושם) מסיק דליתא לדרב פפי מדרב נחמן כו' ועוד דבפ' כל הגט (גיטין כו: ושם) מסיק דרב לית ליה דרב

פפי והיכי פריך הכא מדרב פפי אמילתיה דרב מיהו הא איכא לתרך

דאלישנא דאמרי לה משמיה דרב הונא פריך ואין לומר דהכי פריך כיון דאמר משחתמו אין מעידין לפניו וחותם משכתבו עד שלא חתמו נמי דכתיבה דאינו יכול לילך שם כדיעבד דמים

א"צ להעיר בפניהם. דקס״ד

דשמיעה אינה יכולה להיות בלילה

אלמא חיישינן למיחזי כשקרא אם כן נמי מיחזי כשקרא דא"כ הוה קשיא דרב אדרב דהכא חייש למיחזי כשקרא ובפרק כל הגט (שם) לא חייש אלא טעמא דמשחחמו דמי לנוגעים בעדות כעין שפירש בקונט׳ גבי ההוא שקרא ערער על אחד מהן ותירך ר"ת ס דדרך הש"ם להקשות אפילו מדבר דלא הוי הלכתא הכי ופוסה ר"ת דכחבינו ו אורכחה אפילו אתנולנולי דכפריה דלא קיי"ל כרב פפי דחייש למיחזי כשקרא אע"ג דפריך מינה ופריך נמי מנהרדעי בכמה מקומות בפרק שבועת העדות (שבועות דף לג: ושם) ובפרק יש בכור (בכורות דף מט.) והחמרי נהרדעי לא כתבינו אורכתא כו' וי"מ וליתא דקאמר בהכותב ובפ' כל הגט (גיטין דף כו: ושם) דלא בעי למימר דליתא לדרב פפי אלא דליתא לקושיא שאין לדמות אשרתא שהוא מעשה ב"ד לשחר שטרות דבמעשה ב"ד לכ"ע חיישינן למיחזי י כשקרא ור"י מדנפי"ר חירן דלכתחלה ודאי חיישינן למיחזי כשקרא כדאמר להו רב לספרי כי יתביתו בהיני כו' (ב"ב דף קעב.) אבל בדיעבד לא חיישינן ולהכי פריך הכא דהוי לכתחלה והא דהאמר דליתא לדרב פפי היינו דיעבד דההיא איתתא דהכותב (לחמו דף פה. ושם) כיון שהיתה לריכה לחזור לב"ד כדיעבד דמי והרשאה נמי דכתבינן אמטלטלי דכפריה היינו משום כיון וש"ב דיינין המכירין חתימת עדים

דלריך להעיד בפניהם אע"ג דלא תהא שמיעה גדולה מראייה לפי שהיו נראין יותר בית דין דכשאין מעידין בפניהם אין נראה אלא כעד מפי עד ומטעם זה הלריכו ג' בקיום שטרות דהוה סגי בב׳ אלא משום דבעינו שיהא ב״ד כדפרישית ועוד אומר ר"י דס"ד דלרי להעיד בפניהם משום דפעמים אין מכירין אלא על ידי שראו בלילה דליכא למימר לא תהא שמיעה גדולה מראייה

שגנאי להם שישבו עם פסול בדין: לרב ואמר להו הנח ילעדות החדש דאוריית' מהוקיום שמרות דרכנן אמר רבי אבא אמר רב הוגא אמר רב ישלשה שישבו לקיים את השמר וקרא ערער על אחד מהן עד שלא חתמו מעידין עליו וחותם משחתמו אין מעידין עליו וחותם ערער דמאי אי ערער דגזלנותא

כדאמר בר"ה (דף כה: ושם) דחקירת עדים כתחלת דין דמי ותחלת דין אינו אלא ביום כדאמרינן בסנהדרין (דף לב.): בפני בל אחר ואחר. דס"ד כיון שהעידו בפני שנים יכול השלישי לכתוב על סמך השנים אע"פ שלא העידו בפניו: הגה לערות החרש ראורייתא. ובדאורייתא אין עד נעשה דיין וטעמא דאין עד נעשה דיין משום דבעינן שיעידו לפני הדיינין כמו שמפרש רשב"ם דכתיב ועמדו שני האנשים אלו העדים לפני ה' אלו הדיינין וי"מ משום דבעינן עדות שאתה יכול להזימה ואם העדים נעשו דיינין עדות שאין אתה יכול להזימה היא שלא יקבלו הזמה על עלמן ומיהו לפי טעם זה אם העדים קרובים לדיינין אינם יכולים להעיד דלא יקבלו הזמה עליהם אלא כיון דבני הזמה נינהו בב"ד אחר עדות שאחה יכול להזימה קרינא בהו ה"ג יהיה הדיין נעשה עדש ודוקא בעד המעיד אמרינן דאין עד נעשה דיין דשייכי הני טעמי אבל עד שאינו לריך להעיד כגון שיש אחרים שיעידו או כגון שראוהו ביום שאינו לריך להעיד דלא תהא שמיעה גדולה מראייה נעשה דיין ודווקא בדיני ממונות אבל בדיני נפשות אפילו עד שאין לריך להעיד אין נעשה דיין לר"ע דאמר במסכת מכות (דף ו. ושם) אפילו הן מאה כולן עדים וטעמא מפרש בפרק ראוהו ב"ד (ר"ה דף כו. ושם) משום דכתיב והלילו העדה והנך כיון דחזו דקטל תו לא חזי ליה זכותא ודווקא בדאורייתא אבל בדרבנן אפילו עד המעיד נעשה דיין:

שנשבעה. ת"ין, **ה**) [וע"ע תוס' גיטין כו: ד"ה וליתא יב"מ יב: ד"ה כותבין], . "ט) ווע"ע מ"ש תוס' ב" ל: ד"ה כגון שראוהו בלילה כו' טעם אחר בשם ר"

דנפקא לן מביום הנחילו

מוסף רש"י אשרתא. לשון חוזק כמו (יבמות סב.) יישל כחד אשרונא. כטון לוווק ככון (יבמות סב.) יישל כסך (לקמן פה.) קיוס השטל שהעדים מעידין על כתב ידיהם בצ"ד וב"ד כותבין בו במותב תלתה הוינה ואתו פלוני ופלוני ואסהידו וקיימנוהי כדחזי וחותמין . גיטין כו: וכעי״ז לקמו) אחתימת ידייהו. שיעידו זה כתב ידי (לקמן פה.). ייעידו בפניהם. (ר"ה כה:). שאין היחיר נאמן. לומר מקודש בפני עלמו, לכך לריך להושיב מחבריהן אללו (שם). וקיום שטרות דרבנז. דמדאורייתא לא בעינן קיום דאמר ר"ל (לעיל יח:) טדים החחומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן .(.חב"ל (לקמן כח.).

תוספות רי"ד (המשך) להושיב מחבריהם אצל היחיד הם שהעידו יצטרפו עמו לקדש אלא לאו ש״מ צמו לקוש אלא לאו שימו אין עד שהגיד עדותו כשר להיות דיין והכא היכי אמרינן דמעידים ומסיק הנח לעדות החודש דאורייתא ובדאורייתא אין . עד נעשה דייז אבל קיום נעשה דיין פי׳ מה״ת ליכא . למיחש לזיופא אלא בלי קיום יגבה ולכי מתברר דזייף מהדר ליה ורבנן הוא דאצרכי׳ לקיומי׳ ועד דלא מקיים לא גבי. עי׳ דיני עד נעשה דיין בס"פ ששם ביארתי שאם יש עדים שנים עדים ושלשה דיינים עד שהגיד עדותו ועשה דרבא האי אשרתא דדיינא דכתיבא מקמי דנחזי סהדי אחתימות ידיהו פסולה משום דמיחזי כשיקרא ולית הל׳ הכי דלקמן כל הגט מתיבי׳ כל הגט מהיבי ליה ואמרינן וליתא לדר״פ: אמר ר׳ אבא אר״ה א״ר ג׳ שישבו לקיים את השטר וקרא ערעור על פי׳ השנים על אשרתא מעידים עליו פי׳ על זה

יקי אז הייתי אין יוסיבו ב' דיינים אחרים מחבריהם מיושבי סנהדרין ואלה הב' שראו יעמדו בפניהם החדש צריך שלשה והלכן יושיבו ב' דיינים אחרים מחבריהם מיושבי סנהדרין ואלה הב' שראו יעמדו בפניהם והם יקדשוהו ואי איתא ליתבו בדוכתייהו ולקדשו פי׳ אי איתא דעד שהעיד נעשה דיין מה צריך

שהוא כשר וחותם משחתמו אין מעידין עליו וחותם פי' כיון שחתמו הן נוגעים בעדות שהם מתכוונים שהא מבטל חתימתן וגם גנאי הוא להם שיאמרו עם הפסול חתמו. וערעור דמאי אי ערעור דגולנותא

תרי